

Nr 166

Av herr Gorthon m. fl., om jämställande i visst hänseende av fartygsinteckning med inteckning i fast egendom.

(Lika lydande med motion nr 206 i Andra kammaren)

År 1959 genomfördes en ändring av 72 § aktiebolagslagen, innebärande att fartygsinteckningar såsom kreditobjekt i princip skulle likställas med inteckningar i jordbruks- och hyresfastigheter. Härigenom har man på ett viktigt avsnitt av den svenska lagstiftningen anslutit sig till den i utlandet — exempelvis Storbritannien, Västtyskland och USA — rådande uppfattningen, att lån mot säkerhet i fartygsinteckningar har första klassens bonitet.

Däremot har den svenska lagstiftningen på andra för sjöfartsnäringen viktiga områden icke undergått motsvarande ändring. Som exempel kan nämnas 19 § lagen om understödsföreningar. I denna paragraf anges bl. a., vilka säkerheter som kan godtagas vid placering av medel som avsättes till fonder eller reserveras. Hit räknas uttryckligen bl. a. inteckningar i fast egendom. Efter en uppräknig av ytterligare ett antal värdehandlingar som kan godtagas i detta avseende säges det, att även andra värdehandlingar, till sin art och till den säkerhet de kan erbjuda jämförliga med de tidigare uppräknade, kan ifrågakomma. Likartade bestämmelser finnes i 274 § lagen om försäkringsrörelse.

Enligt båda dessa lagar intar försäkringsinspektionen ställning som tillsynsmyndighet.

Försäkringsinspektionen har för sin del tolkat 19 § lagen om understödsföreningar så, att fartygsinteckningar icke är jämförliga med t. ex. inteckning i fast egendom. Det torde få antagas, att inspektionens ståndpunkts-tagande innebär en riktig tillämpning av nu gällande lagstiftning, där det talas om inteckningar av »samma art» som de särskilt uppräknade. En motsatt tolkning av bestämmelserna har emellertid tillämpats av pensionsstyrelsen.

Den år 1959 genomförda ändringen av 72 § aktiebolagslagen föregicks av en inom justitiedepartementet upprättad promemoria. I denna föreslogs, att fartygsinteckningar inom 30 procent av vederbörande fartygs försäkringsvärde skulle likställas med inteckning i jordbruks- och hyresfastighet. Under remissbehandlingen blev det i promemorian upptagna förslaget i princip tillstyrkt eller lämnat utan erinran av samtliga remissinstanser. I Kungl. Maj:ts proposition nr 142/1959 förklarade sig departementschefen vilja »även för egen del med hänsyn till vad som upplysts angående nuvarande

kreditförhållanden för sjöfarten, tillstyrka den generella regel, som förordats i promemorian». Så blev även riksdagens beslut.

En motsvarande lagändring bör vidtagas även i lagen om understödsföreningar och i lagen om försäkringsrörelse. Behovet av en dylik ändring framstår som särskilt starkt mot bakgrunden av de mycket stora kapitalinvesteringar som i våra dagar kräves inom handelsflottan. För sjöfarten ter sig nuvarande restriktiva tillämpning särskilt stötande genom att de understödsföreningar som bildats av rederier och till vilka rederierna inbetalar betydande medel icke tillåtes att i skälig omfattning bevilja lån mot säkerhet i fartygsinteckningar. Från alla synpunkter är det angeläget att kvarstående formella hinder mot ett generellt accepterande av fartygsinteckningars kreditvärdighet undanröjes.

På grund av vad här anförts hemställas,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att Kungl. Maj:t snarast måtte framlägga förslag om ändring av lagen om understödsföreningar och lagen om försäkringsrörelse, innebärande att fartygsinteckning jämställs med inteckning i fast egendom.

Stockholm den 25 januari 1962

Stig Gorthon

Gunnar Berg

Torsten Bengtson

Nr 167

Av fru Wallentheim och herr Möller, om förbud mot flerårsavtal vid försäkring, m. m.

(Lika lydande med motion nr 207 i Andra kammaren)

Stockholm den 24 januari 1962

Annie Wallentheim

Yngve Möller